

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 13Csp/191/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519202069
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Nemcová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2019:7519202069.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie samosudkyňou JUDr. Ľubicou Nemcovou v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48 , Bratislava, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Ján Šoltés, advokát, Mýtna 48, P.O.BOX 205, Bratislava, proti žalovanému: Y. B., O..XX.XX.XXXX, V. O. XXXX/X, XXX XX U. O. V., v konaní o zaplatenie 710,15 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 414,58 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 31.05.2016 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou zo dňa 28.03.2019, žiadal zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 710,15 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 31.05.2016 do zaplatenia a trovy konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavreli dňa 23.10.2014 zmluvu o pôžičke evid. č. 9002844, na základe ktorej poskytol žalovanému pôžičku vo výške 800 Eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 48 mesačných splátkach v sume 27,53 Eur a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 1321,44 Eur. Do podania žaloby uhradil žalovaný z uvedenej zmluvy sumu 385,42 Eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 26.03.2016 listom- predžalobná upomienka vyzval žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo, žalobca dňa 19.05.2016 úver zosplatnil. Do podania žaloby žalovaný dlžné splátky neuhradil. Celkový dlh tak predstavuje sumu 710,15 Eur. Žalobca si zároveň uplatnil úrok z omeškania a trovy konania.

3. Žalovaný, u ktorého je doručenie vykázané riadne a včas sa vo veci nevyjadril.

4. Podľa § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej v rozhodnutí ako „CSP“) pojednávanie v spotrebiteľských veciach nie je potrebné nariaďovať ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1000 eur. Súd tak v tejto veci rozhodol bez nariadenia pojednávania. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30.09.2019.

Vykonaným dokazovaním bol zistený tento skutkový stav:

5. Žalobca so žalovaným uzavreli dňa 23.10.2014 zmluvu o pôžičke evid. č. 9002844, na základe ktorej poskytol žalovanému pôžičku vo výške 800 Eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 48 mesačných splátkach v sume 27,53 Eur a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 1321,44 Eur. Do podania žaloby uhradil žalovaný z uvedenej zmluvy sumu 385,42 Eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 26.03.2016 listom- predžalobná upomienka vyzval žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo, žalobca dňa 19.05.2016 úver zosplatnil. Do podania žaloby žalovaný dlžné splátky neuhradil. Celkový dlh tak predstavuje sumu 710,15 Eur. Žalobca si zároveň uplatnil úrok z omeškania a trovy konania.

6. Zo zmluvy o pôžičke zo dňa 23.10.2014 vyplýva, že pôžička bola v sume 800 Eur, splátka bola určená na 26,75 eur, splátka s poistením bola 27,53 Eur, celková suma pôžičky bola 1284 Eur s tým, že počet splátok bol určený na 48 mesiacov, ročná úroková sadzba bola 28,72 %, RPMN vo výške 28,70 %, priemerná hodnota RPMN 44,06 %, celkové náklady spotrebiteľa 484 Eur, termín konečnej splatnosti 10/2018. Žalobca predžalobnou upomienkou vyzval žalovaného dňa 26.03.2016 na okamžitú úhradu nedoplatku na splátkach a to vo výške 85,34 eur.

7. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

8. Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

9. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

10. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky, upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

11. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

12. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

13. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

14. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

16. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

17. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, zneužívanie výkonu práv, rešpektovanie rovnosti účastníka občiansko-právnych vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp.zn. 3Cdo 173/2003 (Zo súdnej praxe č. 62/2004) Najvyšší súd SR už uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods.1 OZ treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nie len osoby vykonávajúce určité právo, ale aj osoby týmto úkonom dotknutej, s prihliadnutím na všetky okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Ustanovenie § 3 ods.1 OZ nemá vlastnú priamu platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy a to na základe všeobecných pravidiel morálnych, tolerance a morálneho charakteru konajúcich.

18. Ústavný súd SR v Náleze z 28.2.1995, sp.zn. PL ÚS 10/95 (Zbierka zákonov SR, čiastka 20 č. 51/1995), ktorým rozhodol o nesúlade ustanovenia § 13 vyhl.MS SR č. 45/1964 Zb. s ustanovením § 658 ods.1 OZ, okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky (§ 658 ods.1 OZ) predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamena to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustáli, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi.

19. Ústavným súdom SR vyslovený názor korešponduje s témou (používanou predovšetkým právnou vedou a teóriou), že zásada zmluvnej voľnosti v súkromnom práve nie je absolútna a nachádza svoje obmedzenie z hľadiska obsahovej náplne právnych úkonov, napr. pri aplikácii korektívov rozporu s dobrými mravmi. Usmerňovanie zásady zmluvnej voľnosti prostredníctvom uvedených korektívov ako aj zákonomn zákaze nepochybne prispieva k spoločenskej a právnej akceptácii zásady zmluvnej spravodlivosti v súkromnom práve.

20. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 4 ods. 8 tohto právneho prepisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Aplikáciu ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka v otázke výšky odplaty nevyklučuje ani ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Podľa tohto ustanovenia ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých finančných prostriedkov a lehotu splatnosti. Uvedené ustanovenie ale nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch sa zahrňovali i údaje od tých subjektov finančného trhu, ktoré poskytujú neprímerané až úžernícke úroky. Pripustenie takejto možnosti rozhodne nebolo vôľou zákonodarcu a preto pre účely zistenia výšky obvyklej odplaty sa musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty riadiac sa zásadou dobrých mravov upravenou v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahuje je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci

ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané a až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti prímeru bánk. Takýto názor vyslovil Krajský súd v Košiciach rozhodnutím sp.zn.: 2Co/1/2019.

21. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úroku treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Predovšetkým však treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavou.

22. Pokiaľ ide o úrok z úverovej istiny, súd v danom prípade zistil, že priemerná úroková sadzba z úverov (pre spotrebiteľské úvery od 1-5 rokov) v období 10/2014 bola 10,66% ročne, no v zmluve o pôžičke je uvedená sadzba 28,72 % ročne, čo viac ako dvojnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu uplatňovanú bankami pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek. Tieto ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinnosti vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie a podľa názoru súdu sa priečia dobrým mravom.

23. Žalobcom požadované vysoké úroky sú podľa názoru súd v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto je zmluva v tejto časti neplatná v zmysle § 39 a § 41 Občianskeho zákonníka.

24. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalobca poskytol žalovanému pôžičku vo výške 800 Eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaný zaplatil sumu 385,42Eur, súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 414,58 Eur (800 - 385,42). Čo sa týka nárokov nad túto čiastku, súd tieto nároky zamietol, keďže vyplývali z neplatne uzavretej zmluvy.

25. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

26. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

27. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka platnom od 01.02.2013 výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

28. Nakoľko bol žalovaný v omeškaní s plnením, súd ho zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5% ročne od 31.05.2016 do zaplatenia.

29. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Nakoľko

žalobca mal len čiastočný úspech a žalovanému žiadne trovy nevznikli, súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Košice - okolie.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie musí byť podpísané a predložené v 4 rovnopisoch s prílohami.

U p o z o r n e n i e :

Ak nebude súdu doručený potrebný počet rovnopisov s prílohami, jeho kópie súd vyhotoví na náklady odvolateľa.

Ak povinná osoba dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.